

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA REGIONÓW 2017

Województwo lubelskie

prof. dr hab. Hanna Godlewska-Majkowska

dr Agnieszka Komor

dr Tomasz Pilewicz

dr Dariusz Turek

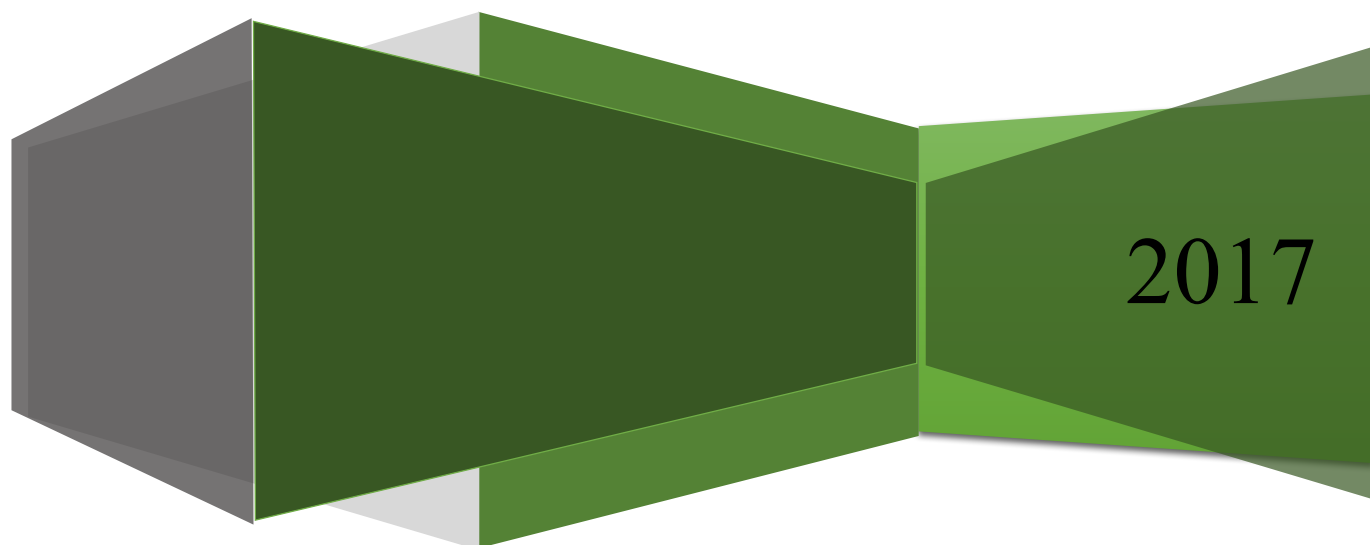
dr Patrycjusz Zarębski

mgr Mariusz Czernecki

mgr Magdalena Typa

Raport przygotowany na zlecenie
Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu S.A.
w Instytucie Przedsiębiorstwa Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie

Warszawa, listopad 2017

Polska Agencja
Inwestycji i Handlu
Grupa PFR

Polska Agencja
Inwestycji i Handlu
Grupa PFR

Polska Agencja Inwestycji i Handlu S.A. działa na rzecz zwiększenia napływu inwestycji do Polski, rozwoju polskich inwestycji zagranicznych oraz intensyfikacji polskiego eksportu.

Wspierając przedsiębiorców, Agencja pomaga w pokonywaniu procedur administracyjnych oraz prawnych dotyczących konkretnych przedsięwzięć. PAIH pomaga m.in. w opracowaniu rozwiązań prawnych, znalezieniu odpowiedniej lokalizacji, wiarygodnych partnerów oraz dostawców.

PAIH realizuje programy dedykowane ekspansji na rynki perspektywiczne: Go China, Go Africa, Go Arctic, Go India, Go ASEAN oraz Go Iran. W celu bezpośredniego wsparcia polskich firm na miejscu inwestycji, Agencja sukcesywnie uruchamia oddziały zagraniczne.

Szczegółowe informacje na temat usług oferowanych przez PAIH dostępne są na stronie: www.paih.gov.pl

WSTĘP

Niniejszy raport powstał na zamówienie Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu jako kolejna edycja raportów atrakcyjności regionów. Raporty te są corocznie publikowane od 2008, co jest efektem wykorzystania w praktyce gospodarczej badań naukowych prowadzonych od 2002 roku, pod kierunkiem prof. dr hab. H. Godlewskiej-Majkowskiej w Szkole Głównej Handlowej, w Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, w Instytucie Przedsiębiorstwa. Wszyscy Autorzy stanowią trzon zespołu, rozwijającego metodykę pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów.

Raport składa się z kilku części. W pierwszej z nich zaprezentowano w sposób syntetyczny gospodarkę województwa lubelskiego, zwracając uwagę na jego potencjał społeczno-gospodarczy oraz poziom i strukturę gospodarki. W tej części opracowania znajduje się tabelaryczne syntetyczne ujęcie najważniejszych informacji społeczno-gospodarczych uwzględniających ocenę atrakcyjności inwestycyjnej. Następnie zaprezentowano pozycję województwa na tle innych regionów Polski i Unii Europejskiej, zwracając szczególną uwagę na najważniejsze dla regionu rodzaje przemysłu oraz sektory wysokiej szansy.

Drugą część raportu poświęcono ukazaniu wewnętrznego zróżnicowania atrakcyjności inwestycyjnej województwa lubelskiego w skali powiatów i gmin. W tym celu wykorzystano wyniki badań naukowych prowadzonych w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie odnoszące się do wszystkich gmin i powiatów w Polsce, co czyni zaprezentowane oceny lubelskich powiatów i gmin porównywalnymi z ocenami innych jednostek w pozostałych województwach Polski.

Trzecia część raportu jest poświęcona prezentacji wiodących instytucji otoczenia biznesu funkcjonujących w województwie ze wskazaniem rodzaju wsparcia dla inwestorów. Następnie ukazane jest rozmieszczenie i efekty działalności specjalnych stref ekonomicznych w województwie na podstawie zezwoleń ważnych na koniec 2016 r.

Raport wieńczy aneks, w którym ujęto zestawienie tabelaryczne ocen atrakcyjności inwestycyjnej dla powiatów i gmin województwa. Zawiera on również tabelaryczne zestawienie efektów funkcjonowania Specjalnych Stref Ekonomicznych.

W pracy zastosowano dwa podejścia do atrakcyjności inwestycyjnej. Wyróżniono **potencjalną atrakcyjność inwestycyjną** definiowaną jako zespół regionalnych walorów lokalizacyjnych, które mają wpływ na osiąganie celów inwestora (np. w postaci kształtowania się kosztów prowadzonej działalności gospodarczej, przychodów ze sprzedaży, rentowności netto oraz konkurencyjności danej inwestycji).

Ponadto zastosowano pojęcie **rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej**, rozumianej jako zdolność regionu do wykreowania satysfakcji klienta - inwestora i wywołania absorpcji kapitału finansowego i rzeczowego w formie inwestycji. Można ją mierzyć za pomocą

efektywności poniesionych nakładów kapitału.¹ Wskaźniki potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej w wersji podstawowej (PAI1) oceniają walory lokalizacyjne regionów. Są one obliczane dla jednostek różnych szczebli podziału statystycznego (gminy, powiaty, podregiony, województwa). Podane wskaźniki odnoszą się do całości gospodarki narodowej oraz do poszczególnych wybranych sekcji gospodarki: C - przemysłu przetwórczego, G - handlu i napraw, I - zakwaterowania i gastronomii, M - działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej. Sekcje te stanowią trzon gospodarki regionalnej.

W raportach oprócz wskaźników PAI1 wykorzystano wskaźniki, które skonstruowane wyłącznie dla województw, w oparciu o wiele cech dostępnych od poziomu województw. Umożliwiają one znacznie szerszy kontekst ocen atrakcyjności inwestycyjnej w porównaniu do wskaźników PAI1. Są to wskaźniki grupy PAI2, opracowane na potrzeby oceny atrakcyjności inwestycyjnej w ujęciu ogólnym, czyli dla gospodarki narodowej, a także w odniesieniu do ww. sekcji gospodarki.

Ponadto w raporcie wykorzystano oceny rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej (RAI), nawiązującej do napływu kapitału inwestycyjnego oraz efektów inwestycji, rozpatrywanych z punktu widzenia produktywności i efektywności poniesionych nakładów. Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna może być odnoszona do poziomu województw ze względu na dostępność danych statystycznych.

Zaproponowane miary są przedmiotem corocznej ewaluacji, dzięki konsultacjom z instytucjami obsługującymi inwestorów zagranicznych, jak i bezpośrednim kontaktom zespołu z jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami przedsiębiorców. Z opisem metodycznym pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów Polski oraz powiatów i gmin można zapoznać się na stronie **Instytutu Przedsiębiorstwa Szkoły Głównej Handlowej** (<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KNoP/struktura/IP/struktura/ZOB/>), a także w licznych publikacjach naukowych i ekspertyzach.

¹ Szerzej na ten temat m.in. w: *Atrakcyjność inwestycyjna regionów Polski jako źródło przedsiębiorczych przewag konkurencyjnych*, praca zespołowa pod red. H. Godlewskiej-Majkowskiej, Studia i Analizy Instytutu Przedsiębiorstwa, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2012; H. Godlewska-Majkowska, *Polish regions and their investment attractiveness in the EU*, w: *POLAND Competitiveness Report 2013. National and Regional Dimensions*, M. Weresa (editor), Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2013, s. 299-316.

1. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARKI REGIONALNEJ WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Województwo lubelskie jest położone w środkowowschodniej Polsce. Odznacza się wyjątkowo korzystnymi warunkami rozwoju przemysłu spożywczego, z uwagi na rolniczy charakter przeważającej części województwa oraz bardzo wysoką specjalizację w uprawach roślin przemysłowych oraz owoców i warzyw. Czystość środowiska przyrodniczego, wielokulturowość oraz walory turystyczne (szczególnie Stare Miasto w Zamościu, wpisane na Listę światowego dziedzictwa UNESCO, parki narodowe: Poleski i Roztoczański oraz 16 parków krajobrazowych) stwarzają tu dobre warunki rozwoju turystyki oraz rozwoju produkcji wyrobów regionalnych, w tym żywności ekologicznej.

Ponadto atutami województwa są:

- korzystne położenie na międzynarodowym szlaku transportowym - paneuropejskim korytarzu Wschód-Zachód, co umożliwia dostęp do rynków zagranicznych, szczególnie Ukrainy i Białorusi,
- stosunkowo niskie koszty pracy (wynagrodzenia koszty pracy: 87,9% średniej krajowej), przy jednoczesnym dostępie do wykwalifikowanych kadr w miastach regionu,
- duży potencjał naukowo-badawczy, dzięki ważnej roli ośrodka lubelskiego w nauce polskiej i szkolnictwie wyższym. W roku 2010 do najlepszych w Polsce jednostek naukowych Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego zaliczyło: Instytut Nawozów Sztucznych w Puławach, Państwowy Instytut Weterynaryjny w Puławach, Wydział Nauk Humanistycznych, Wydział Nauk Społecznych oraz Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Instytut Medyczny Wsi im. Witolda Chodźki w Lublinie, Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Analityki Medycznej Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, a także Instytut Europy Środkowo – Wschodniej w Lublinie,
- tradycje przemysłowe, szczególnie w odniesieniu do przemysłu środków transportu, maszynowego, chemicznego oraz spożywczego,
- predyspozycje do rozwoju BPO z uwagi na dostęp do wykwalifikowanych kadr, przy jednoczesnym niewysokim poziomie oczekiwań płacowych.

Zbiorną charakterystykę województwa zawiera tabela 1.

Tabela 1. Ogólna charakterystyka gospodarki województwa lubelskiego

Wyszczególnienie	Województwo lubelskie	Polska	Udział procentowy województwa w wielkości krajowej
Potencjał rynkowy			
PKB per capita w 2014 r. (zł/osoba)	31 170	44 686	-
Liczba ludności (osoby stan na 31 XII 2016)	2 133 340	38 432 992	5,6%
Potencjał zasobów pracy			
Absolwenci szkół wyższych w 2016 r. (osoby)	20 657	364 399	5,7%
Absolwenci szkół średnich w 2016 r. (osoby)	16 480	268 502	6,1%
Liczba pracujących w 2016 r. (tysiące osób)	866	16 197	5,3%
Struktura pracujących w 2016 r.	sektor rolniczy 21,4%	10,6%	
	sektor przemysłowy 24,2%	31,4%	
	sektor usługowy 54,4%	58,0%	
Nakłady inwestycyjne i kapitał spółek z udziałem kapitału zagranicznego w województwie			
Nakłady inwestycyjne w 2015 r. (mln zł)	685,3	83 788,9	0,8%
Kapitał spółek w 2015r. (mln zł)	1 578,5	203 897,8	0,8%
Specjalne strefy ekonomiczne w województwie			
– Mielecka		– Starachowicka	
– Pomorska		– Tarnobrzeska	
Oceny wyróżniające województwo lubelskie wg PAI2 i RAI (klasa A, B i C)			
Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna PAI_2		-	
Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna RAI		Zakwaterowanie i gastronomia klasa C	
Wyróżnione powiaty i gminy wg PAI1_GN			
Powiaty	Klasa A	m. Chełm, m. Lublin, m. Zamość	
	Klasa B	łęczyński, m. Biała Podlaska	
Gminy	Klasa A	Biała Podlaska (m), Biłgoraj (m), Chełm (m), Kazimierz Dolny (m-w), Kraśnik (m), Lubartów (m), Lublin (m), Łęczna (m-w), Łuków (m), Puchaczów (w), Puławy (m), Radzyń Podlaski (m), Rejowiec Fabryczny (m), Stoczek Łukowski (m), Świdnik (m), Terespol (m), Tomaszów Lubelski (m), Zamość (m)	
	Klasa B	Dęblin (m), Hrubieszów (m), Janów Lubelski (m-w), Jastków (w), Końskowola (w), Krasnystaw (m), Lubartów (w), Międzyrzec Podlaski (m), Poniatowa (m-w), Puławy (w), Włodawa (m), Wólka (w)	

Objaśnienia: (m) – gmina miejska, (w) – gmina wiejska, (m-w) – gmina miejsko-wiejska

PAI – potencjalna atrakcyjność inwestycyjna, RAI - rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna

* Więcej informacji w Aneksie w tab. 4.

Źródło: opracowanie własne.

Liczba osób zamieszkujących województwo w roku 2016 to 2133340 mieszkańców, co stanowiło 5,6% ludności Polski. W województwie lubelskim struktura wieku w roku 2016 przedstawiała się następująco: na wiek przedprodukcyjny przypadało 17,7% osób, produkcyjny: 61,6% i poprodukcyjny: 20,6% (Polska analogicznie: 17,9%, 61,8% i 20,2%).

Główny potencjał dla tworzenia kapitału ludzkiego w województwie stanowi 18 uczelni wyższych, w których kształci się 75 tys. studentów, czyli 5,6% studentów w skali kraju.

Według raportu przygotowanego przez Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych (KEJN) dla Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w województwie lubelskim jeden wydział otrzymał kategorię A+ (Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Analityki Medycznej Uniwersytetu Medycznego w Lublinie), 11 wydziałów uczelni wyższych otrzymało kategorię naukową A; 24 wydziały otrzymały kategorię – B; 9 wydziałów kategorię – C. Warto także wspomnieć, że 9 szkół wyższych nie otrzymało żadnej kategorii przyznawanej przez KEJN. Szczegółowe informacje znajdują się w Aneksie (tabela 5.).

W województwie do szkół zasadniczych uczęszcza 9,5% uczniów województwa, natomiast do techników 34,6%.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie lubelskim była równa we wrześniu 2017 r. 8,7%. dla porównania w Polsce – 6,8%.² Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w pierwszym półroczu 2017 wyniosło 3810,45 zł, co stanowi 93% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Województwo lubelskie dostarczyło w 2014 r. 3,9% produktu krajowego brutto Polski. W przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowiło to 31170 zł, przy średniej dla Polski 44686 zł. Wynik ten plasuje województwo na 16 miejscu w kraju. Dynamika wzrostu PKB w województwie w latach 2004-2014 wyniosła 178%, przy średniej dla Polski równej 185%⁵.

W porównaniu do całego kraju, struktura zatrudnienia w województwie charakteryzuje się stosunkowo niskim udziałem sektora usług 54,4% podczas gdy na sektor rolniczy i przemysłowy przypada analogicznie 21,4% i 24,2% pracujących (GUS, BDL 2017).

W strukturze przemysłu województwa lubelskiego można zauważyć wyraźną specjalizację w produkcji artykułów spożywczych (22% wartości produkcji sprzedanej całego przemysłu województwa na koniec 2016 roku). Wśród pozostałych działów przemysłu wyróżnić można produkcję wyrobów z metali (5%), produkcję maszyn i urządzeń (5%), produkcję pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (5%), a także produkcję napojów i produkcję mebli (po

² Bezrobotni oraz stopa bezrobocia wg województw, podregionów i powiatów (stan na koniec września 2017 r.) GUS.

4%). Region jest czołowym producentem napojów w skali całego kraju (7% krajowej wartości produkcji sprzedanej w 2016 roku)³.

Ważną wskazówką dla inwestorów zainteresowanych dokonaniem inwestycji w województwie lubelskim może być lista tzw. sektorów wysokich szans, ustalona przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu przy współpracy z samorządem województwa lubelskiego w oparciu o obserwacje tendencji w zakresie napływu inwestycji do tego województwa. Są to sektory: rolno-spożywczy, energetyczny, maszynowy, logistyka, BPO oraz sektor turystyczny. Inwestycje te mogą być lokowane w specjalnie przygotowanych na preferencyjnych warunkach atrakcyjnych lokalizacjach oferowanych przez **Specjalne Strefy Ekonomiczne: Mielecką, Starachowicką, Pomorską i Tarnobrzeską, w następujących podstrefach:**

- **SSE Mielecka** podstrefy: Chełm (m), Krasnystaw (m), Kraśnik (m), Lubartów (m), Lublin (m), Międzyrzec Podlaski (m), Radzyń Podlaski (m), Rejowiec Fabryczny (w), Zamość (m),
- **SSE Pomorska** podstrefy: Biała Podlaska (m)
- **SSE Starachowicka** podstrefy: Puławy (m), Puławy (w),
- **SSE Tarnobrzeska** podstrefy: Horodło (w), Janów Lubelski (m-w), Kraśnik (m), Łuków (m), Łuków (w), Poniatowa (m-w), Ryki (m-w), Tomaszów Lubelski (m), Tomaszów Lubelski (w).

We wszystkich wymienionych lokalizacjach inwestorzy mogą uzyskać zwolnienie z podatku dochodowego sięgające 50% - 70%, w zależności od wielkości przedsiębiorstwa - więcej na temat zasad pomocy publicznej:

http://www.paih.gov.pl/strefa_inwestora/zachety_inwestycyjne_w_sse.

2. POZYCJA WOJEWÓDZTWA NA MAPIE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ POLSKI I UNII EUROPEJSKIEJ

Województwo lubelskie należy do mniej atrakcyjnych województw w Polsce. Pozytywną informacją jest fakt, że wskaźnik rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej (RAI) dla sektora gospodarki związanego z zakwaterowaniem i gastronomią został oceniony jako ponadprzeciętny (klasa C). Pozycja konkurencyjna województwa na rynku bezpośrednich inwestycji zagranicznych mierzona udziałem w wartości krajowej kapitału podstawowego podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego uległa w okresie 2005-2015 lekkiej poprawie z 0,7 do 0,8%.

W oparciu o metodykę opracowaną przez zespół Instytutu Przedsiębiorstwa w ramach badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, od czterech lat tworzona jest ocena atrakcyjności inwestycyjnej dla wszystkich regionów Unii

³ Obliczenia na podstawie Biuletynu Statystycznego Województwa Lubelskiego z 1. kwartału 2017 oraz Biuletynu Statystycznego z 2017 roku, www.stat.gov.pl (07.11.2017).

Europejskiej. Ocena ta oparta jest na pomiarze atrakcyjności zasobów pracy, rynku oraz innowacyjności⁴. Ze względu na różną metodologię badań dla regionów w Polsce oraz regionów w Unii Europejskiej oraz zmienne uwzględnione w badaniu, ich wyniki są nieporównywalne. Dzieje się tak dlatego, że nie wszystkie dane dotyczące województw, gmin i powiatów są dostępne (np. nie wszystkie regiony posiadają aktualne informacje dotyczące infrastruktury).

W oparciu o autorskie wskaźniki Instytutu można stwierdzić, że wprowadzie województwo lubelskie posiada niską klasę atrakcyjności inwestycyjnej (klasa E) na tle regionów Unii Europejskiej, zajmując 229 miejsce wśród 275 przebadanych. Województwo jest bardziej atrakcyjne między innymi niż regiony:

- **belgijskie:** Prov. Luxembourg;
- **brytyjskie:** Cornwall and Isles of Scilly;
- **bułgarskie:** Severozapaden, Severen tsentralen, Yugoiztochen, Yuzhen tsentralen;
- **chorwackie:** Jadranska Hrvatska;
- **francuskie:** Picardie, Guadeloupe, Guyane;
- **greckie:** Anatoliki Makedonia, Thraki, Kentriki Makedonia, Dytiki Makedonia, Thessalia, Ipeiros, Ionia Nisia, Sterea Ellada, Peloponnisos, Voreio Aigaio;
- **hiszpańskie:** Castilla-La Mancha, Extremadura;
- **holenderskie:** Zeeland;
- **niemieckie:** Lüneburg;
- **portugalskie:** Centro, Alentejo;
- **rumuńskie:** Nord-Vest, Centru, Nord-Est, Sud-Est, Sud - Muntenia, Sud-Vest Oltenia;
- **węgierskie:** Közép-Dunántúl, Dél-Dunántúl, Észak-Magyarország, Észak-Alföld, Dél-Alföld;
- **włoskie:** Molise, Puglia, Basilicata, Calabria, Sicilia, Sardegna.

3. ZRÓŻNICOWANIE WEWNĘTRZNE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ WOJEWÓDZTWA

Atrakcyjność inwestycyjna poszczególnych jednostek administracyjnych województwa jest wynikiem oceny istotnych z punktu widzenia inwestora warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej. Za czynniki te przyjmuje się: sytuację na rynku pracy, wyposażenie w infrastrukturę techniczną oraz społeczną, a także sytuację rynkową oraz uwarunkowania przyrodnicze.

⁴ Więcej: *Atrakcyjność inwestycyjna regionów Polski na tle Unii Europejskiej*, praca zbiorowa pod red. H. Godlewskiej-Majkowskiej, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2013 oraz na stronie internetowej <http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KNoP/struktura/IP/struktura/ZOB/>

Ocena **rynku pracy** informuje inwestora o możliwości pozyskania pracowników do planowych przedsięwzięć gospodarczych, nadwyżce lub niedoborach tych pracowników, co pośrednio wpływa na koszty zatrudnienia.

Ocena stanu **infrastruktury technicznej** pozwala planować przedsięwzięcia gospodarcze, które wymagają przygotowania terenu inwestycyjnego w podstawowe elementy techniczne, takie jak: instalacje przesyłowe: wody, gazu, prądu, a także urządzenia ochrony środowiska w postaci oczyszczalni ścieków.

Infrastruktura społeczna oceniana jest przez pryzmat wyposażenia danej lokalizacji w budynki oraz urządzenia decydujące o jakości życia mieszkańców, czy też rozwoju kapitału ludzkiego, poprzez dostęp do edukacji, służby zdrowia, obiektów sportowo-rekreacyjnych, technologii informacyjnych, w tym Internetu.

Sytuacja rynkowa informuje inwestora o chłonności rynku, czyli liczbie potencjalnych konsumentów, a także pośrednio o ich zamożności, czyli możliwości nabywania towarów i usług.

Na potrzeby oceny atrakcyjności lokalizacji usług turystycznych i ich pochodnych, poddano ocenie **uwarunkowania przyrodnicze**, które stanowią jednocześnie istotny element kształtowania jakości życia mieszkańców.

Łączna ocena wszystkich wymienionych elementów w poszczególnych powiatach lub gminach, pokazuje przestrzenne zróżnicowanie atrakcyjności inwestycyjnej w województwie. Dodatkowo prezentowane są wyniki oceny dla poszczególnych obszarów gospodarki, takich jak: przemysł, handel, usługi turystyczne oraz usługi nowoczesne związane z działalnością profesjonalną, naukową oraz techniczną (rys. 1 i 2). Prezentowane na mapie wyróżnione lokalizacje oznaczono gwiazdami, które wskazują najwyższe oceny, wspomnianych już wyżej poszczególnych warunków prowadzenia działalności gospodarczej.

Gwiazda pomarańczowa oznacza, iż powiat lub gmina uzyskała ponad przeciętną ocenę we wszystkich analizowanych obszarach (gospodarki narodowej, przemysłu, handlu, usług turystycznych oraz usług profesjonalnych) natomiast **gwiazda złota** jest najwyższym wyróżnieniem i oznacza najwyższą ocenę wszystkich analizowanych sekcji gospodarczych w danym powiecie lub gminie.

W grupie powiatów najwyżej ocenione miasta na prawach powiatu - **złote gwiazdy** to: Chełm, Lublin, Zamość oraz wyróżnione **gwiazdą pomarańczową** to miasto na prawach powiatu Biała Podlaska oraz powiaty: łęczyński oraz puławski.

W grupie gmin miejskich najwyżej ocenione, wyróżnione:

- **złotą gwiazdą** to miasta: Biała Podlaska (m), Chełm (m), Kraśnik (m), Lubartów (m), Lublin (m), Łuków (m), Puławy (m), Świdnik (m), Tomaszów Lubelski (m), Zamość (m),
- **gwiazdą pomarańczową** to: Biłgoraj (m), Dęblin (m), Hrubieszów (m), Krasnystaw (m), Międzyrzec Podlaski (m), Radzyń Podlaski (m), Rejowiec Fabryczny (m), Stoczek Łukowski (m), Terespol (m), Włodawa (m).

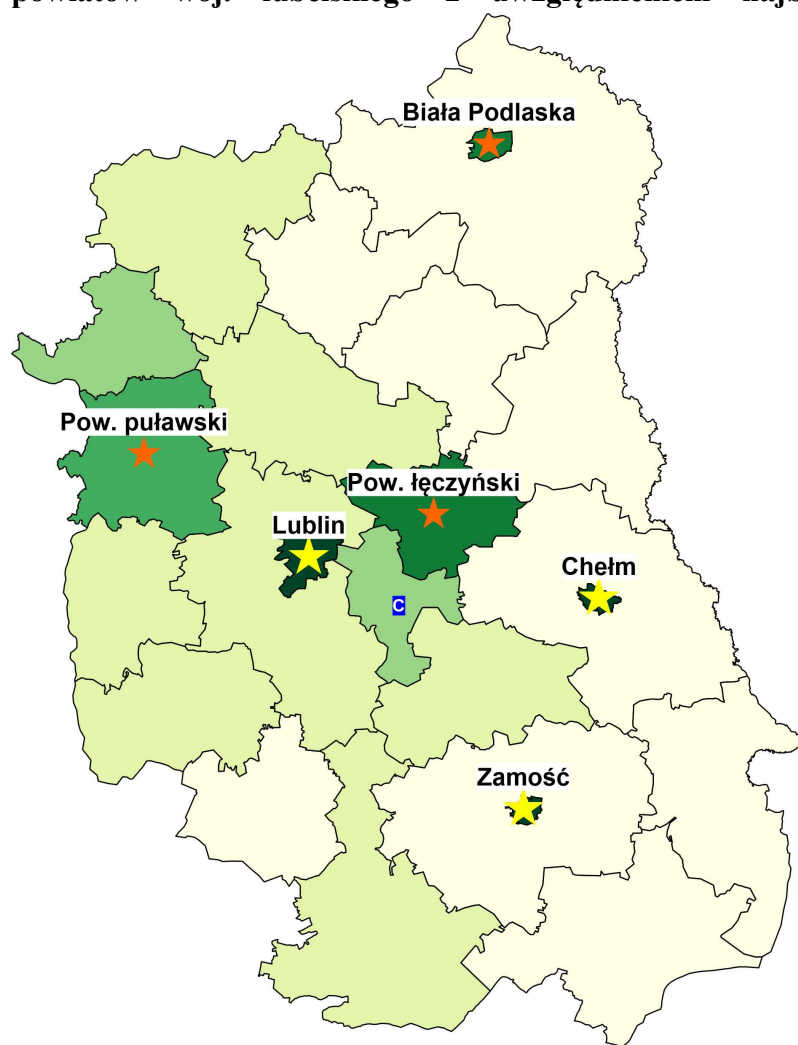
W grupie gmin wiejskich najwyżej ocenione, wyróżnione:

- **złotą gwiazdą** to: Puchaczów (w),
- **gwiazdą pomarańczową** to: Głusk (w), Jastków (w), Konopnica (w), Końskowola (w), Krasnystaw (w), Lubartów (w), Niemce (w), Puławy (w), Wólka (w).

W grupie gmin miejsko-wiejskich najwyżej ocenione, wyróżnione:

- **złotą gwiazdą** to: Łęczna (m-w),
- **gwiazdą pomarańczową** to gminy: Bełżyce (m-w), Janów Lubelski (m-w), Kazimierz Dolny (m-w), Nałęczów (m-w), Opole Lubelskie (m-w), Parczew (m-w), Poniatowa (m-w), Ryki (m-w).

Rysunek 1. Zróznicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej powiatów woj. lubelskiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji

POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA POWIATÓW
dla gospodarki narodowej w 2016

- A
- B
- C
- D
- E
- F

Najwyższa ocena
dla wszystkich sekcji
wg PKD C, G, I, M

Oceny ponadprzeciętne
dla wszystkich sekcji
wg PKD C, G, I, M

Oceny ponadprzeciętne
dla poszczególnych sekcji
wg PKD C, G, I, M

- C
- G
- I
- M

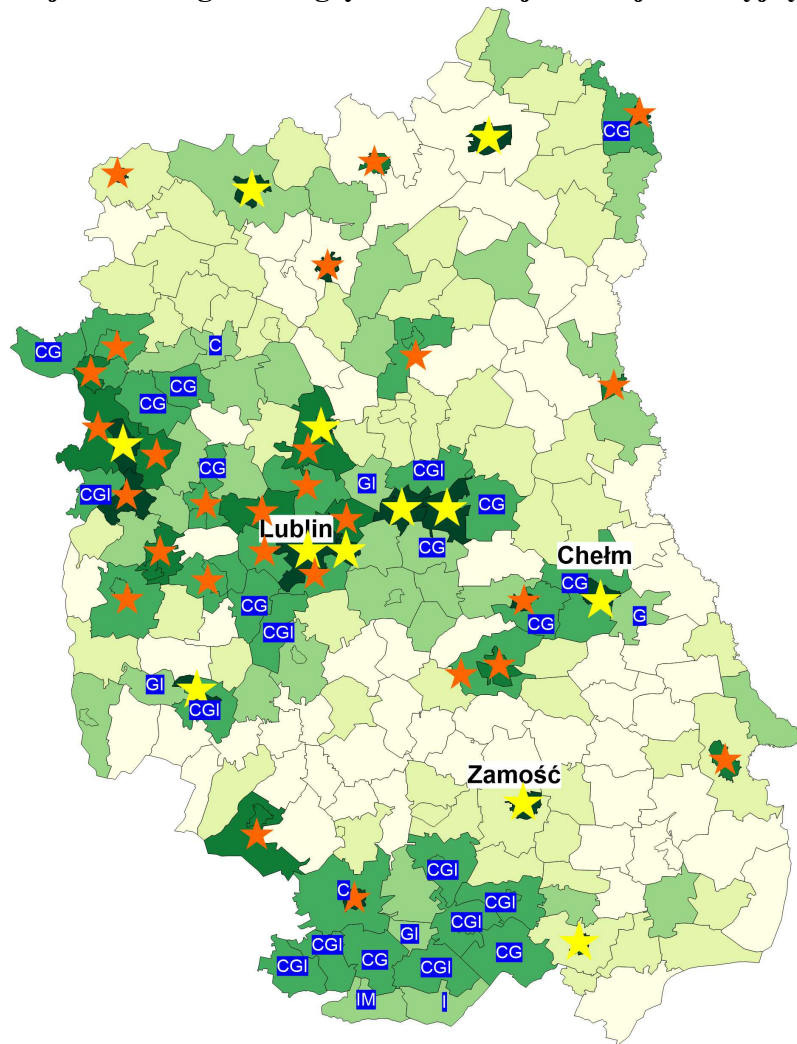
Przemysł przetwórczy
Handel i naprawy
Zakwaterowanie i gastronomia
Działalność profesjonalna,
naukowa i techniczna

Powiaty oznaczone złotą gwiazdą:

m. Chełm, m. Lublin, m. Zamość

Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 2. Zróżnicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej gmin woj. lubelskiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji

POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA GMIN
dla gospodarki narodowej w 2016

- A
- B
- C
- D
- E
- F

Najwyższa ocena
dla wszystkich sekcji
wg PKD C, G, I, M

Oceny ponadprzeciętne
dla wszystkich sekcji
wg PKD C, G, I, M

Oceny ponadprzeciętne
dla poszczególnych sekcji
wg PKD C, G, I, M

- C Przemysł przetwórczy
- G Handel i naprawy
- I Zakwaterowanie i gastronomia
- M Działalność profesjonalna,
naukowa i techniczna

Gminy oznaczone złotą gwiazdą:

Biała Podlaska (m), Chełm (m), Kraśnik (m), Lubartów (m), Lublin (m), Łęczna (m-w),
Łuków (m), Puchaczów (w), Puławy (m), Świdnik (m), Tomaszów Lubelski (m), Zamość (m)

Źródło: Opracowanie własne.

4. WSPARCIE INSTYTUCJONALNE INWESTORA I PRZEDSIĘBIORCY W WOJEWÓDZTWIE

Rozwój instytucji otoczenia biznesu w regionie stanowi ważny czynnik jego atrakcyjności inwestycyjnej. Szczególnie istotną rolę odgrywają instytucje wspierające przedsiębiorczość, rozwiązania proinwestycyjne, komercjalizację badań naukowych i innowacyjność przedsiębiorstw.

4.1. INSTYTUCJE OTOCZENIA BIZNESU

Wśród instytucji okołobiznesowych w województwie (z wyłączeniem instytucji naukowo-badawczych), które mają wpływ na rozwój gospodarczy regionu znajdują się m.in. izby gospodarcze, stowarzyszenia, inkubatory przedsiębiorczości, parki technologiczne, centra transferu technologii, ośrodki doradztwa, instytucje finansowe oraz agencje rozwoju.

Dla inwestorów szczególnie ważnym wsparciem jest system regionalnych Centrów Obsługi Inwestora stworzony przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu S.A. w porozumieniu z marszałkami województw dla zapewnienia inwestorom kompleksowej obsługi na poziomie każdego województwa.

W województwie lubelskim jest to:

Centrum Obsługi Inwestora działające w strukturze
Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego
www.invest.lubelskie.pl

Lubelskie Centrum Obsługi Inwestora jako Partner PAIH to: „one stop shop”, źródło potrzebnych inwestorowi informacji regionalnych, przepisów i aktów prawnych, ofert inwestycyjnych oraz aktualnych danych o gospodarce regionu, jednostka, której pracownicy posiadają odpowiednie kwalifikacje do obsługi inwestorów. Personel COI działa według standardów określonych przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu S.A., został przeszkolony w Agencji i ma zapewnioną stałą pomoc merytoryczną jej pracowników.

Bardzo istotnym narzędziem wspomagającym inwestorów są Specjalne Strefy Ekonomiczne, których zasady działania oraz efekty zostały opisane w dalszej części raportu.

Zgodnie z informacjami pochodzącymi z Lubelskiego Centrum Obsługi Inwestora („*Ankieta dotycząca atrakcyjności inwestycyjnej województwa lubelskiego*”) na terenie województwa

funkcjonowało m.in.: dziesięć izb gospodarczych, sześć stowarzyszeń, dziesięć inkubatorów przedsiębiorczości, pięć parków, jeden ośrodek doradztwa, jeden lokalny punkt kontaktowy PARP, trzy instytucje finansowe oraz sześćdziesiąt osiem innych instytucji okołobiznesowych.

Poniżej prezentujemy szereg wybranych instytucji okołobiznesowych w województwie lubelskim, które pracują na rzecz rozwoju przedsiębiorczości, poprzez wspieranie rozwoju nowoczesnych technologii i pobudzanie tworzenia powiązań kooperacyjnych oraz innych form współpracy. Są to:

Regionalna Izba Gospodarcza w Lublinie (<http://www.rig.lublin.pl/>)

RIG jest organizacją samorządu gospodarczego. Oferta Izby obejmuje m.in.: legalizację świadectw pochodzenia towarów, poświadczanie autentyczności dokumentów, usługi tłumaczeń, bank ofert gospodarczych (m.in. zagraniczne i krajowe oferty zakupu, sprzedaży i nawiązania współpracy oraz informacje o przetargach), opracowanie raportów dotyczących kondycji finansowej przedsiębiorstw z Polski i zagranicy (wywiadownia handlowa), usługi promocyjno-reklamowe (np. zamieszczanie opisu działalności przedsiębiorstwa w wydawanym co roku katalogu członków RIG, zamieszczenie reklam na stronie internetowej Izby). Izba oferuje również usługi szkoleniowe i doradcze związane z rozpoczęciem działalności gospodarczej i prowadzeniem firmy. Izba jest organizatorem wyjazdów zagranicznych, współorganizatorem i uczestnikiem wielu targów i wystaw gospodarczych, spotkań integracyjnych przedsiębiorców zrzeszonych w RIG, spotkań z przedstawicielami władzy rządowej i samorządowej, a także corocznych programów i konkursów promocyjnych dla firm z terenu województwa lubelskiego: Wojewódzkiego Lidera Biznesu i Wojewódzkiego Lidera Smaku. Regionalna Izba Gospodarcza to także Regionalna Izba Turystyki (Branżowy Oddział RIG) zrzeszająca ponad dwadzieścia firm.

Lubelska Izba Rzemieślnicza w Lublinie (<http://www.lir.com.pl/>)

Izba jest organizacją samorządu gospodarczego rzemiosła zrzeszającą cechy i rzemieślników nienależących do cechów. Jej celem jest wspieranie rozwoju gospodarczego rzemiosła, reprezentowanie zrzeszonych organizacji i rzemieślników wobec organów administracji publicznej oraz innych organizacji i instytucji, udzielanie członkom pomocy instruktażowej, doradczej oraz przeprowadzanie egzaminów kwalifikacyjnych i potwierdzanie ich świadectwami czeladniczymi i dyplomami mistrzowskimi w kilkudziesięciu zawodach (np. piekarz, cukiernik, kucharz, fryzjer, stolarz, mechanik pojazdowy, rzemiosło budowlane, elektromechanik, wędliniarz, poligraf, kominiarz, jubiler, dekarz, kowal, krawiec, itd.). Jednym z podstawowych zadań Izby jest także propagowanie oraz inicjowanie i udzielanie pomocy w zakresie organizowania się rzemieślniczych organizacji i rzemieślniczych przedsiębiorstw z terenu województwa lubelskiego w klastry. Izba powołała samodzielny, podległy jej, Ośrodek Szkolenia, Doradztwa i Promocji wpisany do ewidencji szkół i placówek niepublicznych Miasta Lublin.

Business Centre Club - Łoża Lubelska (www.bcc.org.pl)

BCC jest organizacją przedsiębiorców i indywidualnych pracodawców. Członkowie BCC akceptują Statut organizacji zobowiązujący ich do reprezentowania wysokich norm etycznych,

przestrzegania zasad kodeksu kupieckiego i działania zgodnie z ideą społecznej odpowiedzialności biznesu. Business Centre Club prowadzi aktywny lobbing gospodarczy na rzecz rozwoju gospodarki wolnorynkowej, tworzenia prawa, obrony interesów polskich przedsiębiorców. Business Centre Club reprezentuje interesy pracodawców poprzez uczestnictwo w różnorodnych gremiach, m.in. w Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych, Wojewódzkich Radach Dialogu Społecznego, Radach Zatrudnienia zarówno wojewódzkich jak i powiatowych, Radzie Ochrony Pracy, Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Socjalnych, Naczelnej Radzie Zatrudnienia, Radzie Statystyki, Radzie Nadzorczej Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Business Centre Club jest inicjatorem Forum Dialogu (płaszczyzny komunikowania się różnych grup społecznych) oraz propagatorem idei społecznej odpowiedzialności firm. Członkowie Łoży mogą skorzystać z usług doradczych, szkoleniowych, eGiełdy współpracy (tj. platformy internetowej służącej nawiązywaniu kontaktów handlowych, kooperacyjnych, poszukiwaniu partnerów biznesowych, inwestorów oraz realizacji wspólnych przedsięwzięć gospodarczych), a także otrzymują tzw. „Polisę Bezpieczeństwa”, gwarantującą pomoc w sytuacji zagrożenia interesów przedsiębiorcy.

Inkubator Przedsiębiorczości przy Fundacji Rozwoju Lubelszczyzny (<http://inkubator-lublin.pl/>)

Zakres działalności Inkubatora to wspieranie i promocja środowiska startupowego, rozwój przedsiębiorczości i innowacji, kreowanie atrakcyjnej przestrzeni biznesowej dla firm oraz transfer wiedzy z dziedziny IT oraz OZE. Oferta Inkubatora obejmuje wynajem powierzchni biurowej (wraz z infrastrukturą teleinformatyczną oraz wyposażeniem), sali konferencyjnej, szkoleniowej, komputerowej oraz biznesowej, usługę wirtualnego biura (przeznaczoną dla firm ceniących sobie elastyczność w działaniu i nie potrzebujących stale przebywać w jednym miejscu), usługę „biura na żądanie” (pozwala ona na prowadzenie działalności w kreatywnym otoczeniu i w indywidualnym trybie pracy), obsługę księgową i prawną, doradztwo podatkowe, mentoring, organizację warsztatów i szkoleń z zakresu wystąpień publicznych oraz przygotowania prezentacji na sesje pitchingowe, wsparcie marketingowe w zakresie opracowania elementów identyfikacji korporacyjnej, doradcze usługi specjalistyczne związane z opracowaniem nowego lub znacząco ulepszanego produktu. Budynek Inkubatora wyposażony jest w mikroinstalację fotowoltaiczną do produkcji prądu elektrycznego z promieni słonecznych.

Lubelski Park Naukowo-Technologiczny (<http://lpnt.pl>)

Misją LPNT jest wspieranie rozwoju województwa lubelskiego przez stworzenie platformy dla współpracy lubelskich uczelni, przedstawicieli biznesu i środowiska start-up. Grupa inno-brokerów pracująca w LPNT zajmuje się transferem osiągnięć badawczych i naukowych do przedsiębiorców, doradztwem innowacyjnym, identyfikacją problemów badawczych i wyszukiwaniem wykonawców rozwiązań tych problemów. LPNT oferuje szkolenia, organizuje spotkania i konkursy dla właścicieli start-upów, a także realizuje projekty inwestycyjne dla młodych przedsiębiorców. W ramach Parku funkcjonuje Inkubator Technologiczny pomagający początkującym przedsiębiorcom w uruchomieniu i prowadzeniu własnej działalności. Pomoc ta obejmuje m.in. wynajem na preferencyjnych warunkach

powierzchni biurowej wraz z odpowiednią infrastrukturą, dostęp do specjalistycznie wyposażonych pomieszczeń (sala konferencyjna, pomieszczenia biurowe) oraz świadczenie usług doradczych z zakresu prawa, księgowości, marketingu, tworzenia biznesplanu. Budynek LPNT to miejsce współpracy instytutów naukowych, uczelni wyższych oraz zakładów produkcyjnych pracujących nad nowoczesnymi technologiami i produktami rynkowymi. Oferta Parku obejmuje wynajem powierzchni coworkingowej, konferencyjnej, szkoleniowej, biurowej, a także usługę wirtualnego biura. W strukturze LPNT funkcjonuje Lubelski Instytut Designu, którego celem jest ustalenie standardów dotyczących projektowania i innowacji, promowanie dobrych praktyk w zakresie designu oraz stworzenie platformy współpracy lubelskich uczelni, biznesu, środowiska projektantów i administracji publicznej. Działania Instytutu mają pomóc zwiększyć wykorzystanie wzornictwa w procesach innowacyjnych firm i instytucji publicznych.

Puławski Park Naukowo-Technologiczny (www.ppnt.pulawy.pl)

Utworzenie Parku przyczyniło się do powstania i udostępnienia nowoczesnej bazy lokalowej, niezbędnej dla podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej opartej w szczególności na nowoczesnych technologiach. Dzięki utworzeniu Parku możliwe jest osiągnięcie następujących celów: napływ do Puław inwestycji bezpośrednich (green – field) wywołany udostępnieniem terenów inwestycyjnych, dywersyfikacja struktury lokalnej gospodarki poprzez rozwój MSP działających w różnych branżach, przyciągnięcie do Puław inwestycji charakteryzujących się innowacyjnością, konkurencyjnością, opartych na wiedzy, ożywienie współpracy instytucji naukowo – badawczych z sektorem przedsiębiorstw służące usprawnieniu transferu innowacji do sektora biznesu, a w konsekwencji rozwojowi firm technologicznych. PPNT stanowi miejsce współpracy instytucji naukowo – badawczych, uczelni wyższych oraz firm w zakresie prowadzenia badań nad nowoczesnymi technologiami i produktami rynkowymi oraz ich transferu do procesów produkcyjnych. W ramach Parku funkcjonuje m.in. Inkubator Technologiczny (kompleks laboratoryjno-biurowo-produkcyjny wraz z dostępem do pakietu usług okołobiznesowych wspierających rozwój inkubowanych firm - np. doradztwo, szkolenia, promocja, pożyczki, poręczenia itp.), Centrum Technologiczne (pomieszczenia biurowe, laboratoryjne, produkcyjno-usługowe, przeładunkowe oraz przestrzeń wystawiennicza umożliwiające wsparcie dla transferu nowych technologii do sfery biznesu) oraz Centrum Przedsiębiorczości (przestrzeń dedykowana jest m.in. organizacji konferencji, szkoleń, sympozjów, spotkań biznesowych i integracyjnych - tj. sala konferencyjna, sale biznesowe, sale komputerowe z dostępem do szerokopasmowego Internetu, przestrzeń wystawiennicza umożliwiająca prezentację oferty firmy, sale cateringowe, pokoje gościnne z możliwością zakwaterowania, szeroki wachlarz usług około konferencyjnych). Park oferuje ponadto usługi doradcze, informacyjne, szkoleniowe, teleinformatyczne oraz usługi wirtualnego biura. W Parku prowadzone są zajęcia Uniwersytetu Dziecięcego UMCS.

Lubelska Fundacja Rozwoju (<http://www.lfr.lublin.pl/>)

Celem działania Fundacji jest efektywne wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego regionu lubelskiego, pomoc przedsiębiorcom, instytucjom otoczenia biznesu i samorządom lokalnym.

Z inicjatywy LFR powstało w Lublinie Business & Innovation Centre (BIC), będące odpowiedzią na rosnące zapotrzebowanie wśród lubelskich przedsiębiorstw na usługi informacyjne, doradcze i finansowe z zakresu wdrażania innowacyjnych rozwiązań oraz potrzebę integracji sektora przedsiębiorstw ze środowiskiem akademickim i jednostkami naukowo – badawczymi skupionymi w lubelskich uczelniach. BIC wspiera rozwój innowacyjnych startupów oraz przedsiębiorców dzięki współpracy z konsultantami, inwestorami prywatnymi oraz relacjom i kontaktom z instytucjami otoczenia biznesu oraz środowiskiem naukowo-akademickim. Fundacja rozwijała sieć prywatnych inwestorów kapitałowych – Aniołów Biznesu. Wschodnia Sieć Aniołów Biznesu (WSAB) jest ponadregionalną platformą współpracy, służącą nawiązywaniu kontaktów pomiędzy inwestorami a projektodawcami – startupami. Oferta WSAB adresowana jest do osób kreatywnych z ciekawymi pomysłami na innowacyjny biznes, którym brakuje środków na jego rozwijanie. Założeniem Sieci jest również to, aby Aniołowie Biznesu oferowali startupom wsparcie menedżerskie oraz odpowiednie relacje w branży, które mogą być kluczowe w momencie wejścia na rynek z pierwszymi produktami/usługami. Oferta Fundacji obejmuje także usługi szkoleniowe, których celem jest podnoszenie kompetencji i stymulowanie rozwoju zawodowego pracowników przedsiębiorstw, administracji rządowej i samorządowej oraz osób bezrobotnych poprzez organizację kursów, szkoleń i warsztatów. W ramach Fundacji działa Meritum Lubelska Grupa Doradcza Sp. z o.o., która świadczy usługi doradcze na rzecz przedsiębiorstw i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania przedsięwzięć inwestycyjnych i badawczo – rozwojowych, a także w zakresie transferu wiedzy, wdrażania innowacyjnych technologii, ochrony własności przemysłowej oraz koordynacji współpracy pomiędzy przedstawicielami nauki i biznesu, pozyskiwania dotacji i rozliczania projektów współfinansowanych ze środków UE. Fundacja w 2014 roku stała się pierwszym koordynatorem Lubelskiego Klastra Instytucji Otoczenia Biznesu, mającego za zadanie tworzenie atrakcyjnych warunków do inicjowania i rozwoju innowacyjnej przedsiębiorczości w województwie lubelskim. LFR sprawuje funkcję Regionalnej Instytucji Finansującej (RIF), w ramach której wraz ze spółką zależną Polskim Funduszem Gwarancyjnym Sp. z o.o. oferuje wsparcie innowacyjnych pomysłów biznesowych z wykorzystaniem instrumentów finansowych o charakterze zwrotnym oraz bezzwrotnym (dotacje). W ramach Fundacji działa Fundusz Pożyczkowy Lubelskiej Fundacji Rozwoju mający na celu wspieranie sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących działalność na terenie województwa lubelskiego, poprzez umożliwienie im dostępu do zewnętrznego finansowania w postaci pożyczek przeznaczonych na rozwój działalności gospodarczej.

4.2 EFEKTY FUNKCJONOWANIA SPECJALNYCH STREFY EKONOMICZNYCH W WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM

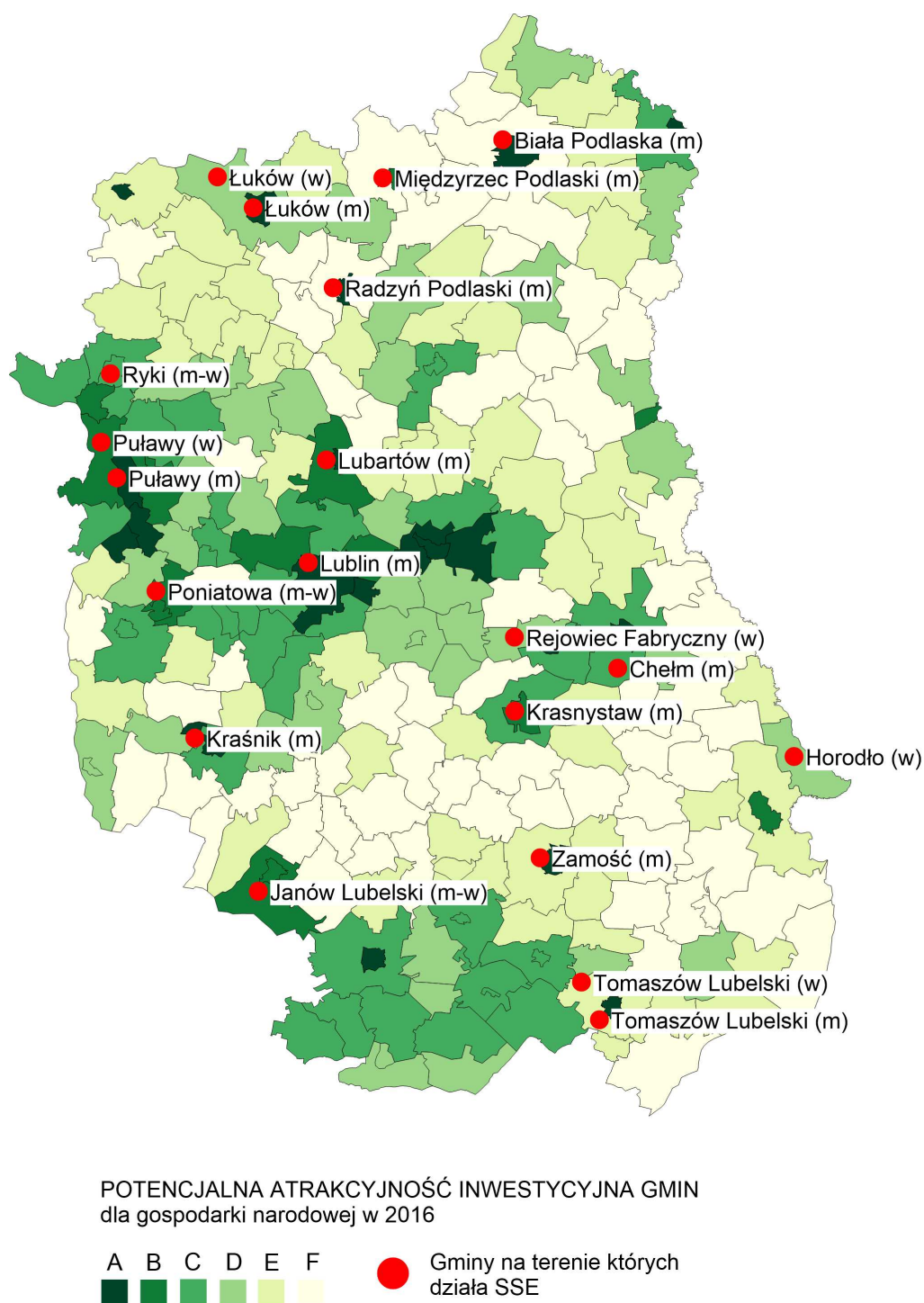
Na terenie województwa lubelskiego funkcjonują 3 strefy ekonomiczne: Mielecka, Starachowicka i Tarnobrzeska. Do końca 2016 r. strefy swoim zasięgiem obejmowały nieruchomości położone na terenie 12 miast i 8 gmin (na terenie Kraśnika działają 2 strefy Mielecka i Tarnobrzeska - zob. rys. 3).

Pierwsze tereny strefowe powołano w 2001 r. w Poniatowej, a kolejne dopiero po 2007 r. Przedsiębiorstwa strefowe działające w pozostałych gminach poniosły do końca 2016 r. nakłady inwestycyjne na łączną kwotę 1,49 mld zł, co stanowi 1% wszystkich nakładów inwestycyjnych poniesionych w SSE w Polsce. W tym samym okresie przedsiębiorstwa strefowe utworzyły lub utrzymały 2,6 tys. miejsc pracy w regionie, co mniej niż 1% wszystkich miejsc pracy utworzonych w strefach.

Największe wartościowo inwestycje napłynęły do Lublina i Puław - zob. tab. 4 w Aneksie.

W strukturze branżowej pod względem skumulowanej wartości inwestycji na podstawie zezwoleń ważnych na koniec 2016 r. dominuje produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych (0,6 mld zł) oraz produkcja wyrobów metalowych (0,4 mld zł). Do kluczowych inwestorów z branży chemikaliów i wyrobów chemicznych należą Grupa Azoty Zakłady Azotowe PUŁAWY S.A. (Polska), Air Liquide Polska sp. z o.o. (Francja), a z branży wyrobów metalowych BALL PACKAGING EUROPE LUBLIN sp. z o.o. (Holandia).

Rysunek 3. Rozmieszczenie specjalnych stref ekonomicznych na terenie województwa lubelskiego

Źródło: opracowanie własne.

Zgodnie z planami rozwoju poszczególnych stref ekonomicznych na terenie województwa preferuje się:

- inwestorów mogących zagospodarować istniejące tereny po upadających lokalnych przedsiębiorstwach państwowych i gospodarstwach rolnych oraz wykorzystujących lokalną bazę surowcowa dla przemysłu chemicznego, ceramicznego, drzewnego i materiałów budowlanych; przetwórstwo spożywcze i przemysł meblarski (Starachowicka SSE);
- branżę maszynową, motoryzacyjną, elektrotechniczną, logistyczną i informatyczną; inwestorów zainteresowanych tworzeniem klastrów branżowych przy współudziale lokalnych uczelni i instytucji naukowych ukierunkowanych na transfer innowacyjnej wiedzy do przemysłu; przemysł produkujący na potrzeby budownictwa oraz o przemysł drzewny (Legnicka SSE);
- inwestorów mogących zagospodarować istniejące tereny po upadających lokalnych przedsiębiorstwach państwowych i gospodarstwach rolnych oraz wykorzystujących lokalną bazę surowcowa dla przemysłu ceramicznego, drzewnego i materiałów budowlanych; przetwórstwo spożywcze i przemysł meblarski (Tarnobrzaska SSE);
- inwestorów mogących zagospodarować majątek i kadrę po upadłym przemyśle motoryzacyjnym, branżę ceramiczną i budowlaną (ze względu na bazę surowcową), inwestycje biotechnologiczne i nowoczesnych usług; przetwórstwo spożywcze i przemysł meblarski (Mielecka SSE).

ANEKS

Tabela 1. POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA WOJEWÓDZTW DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ WYBRANYCH SEKCJI

	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
Województwo	Gospodarka narodowa	Gospodarka narodowa	Przemysł	Handel i naprawy	Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Województwa						
DOLNOŚLĄSKIE	0,398	A	A	A	B	B
KUJAWSKO-POMORSKIE	0,260	D	D	E	D	D
LUBELSKIE	0,172	F	F	F	F	F
LUBUSKIE	0,251	D	D	D	C	D
ŁÓDZKIE	0,315	C	B	D	D	D
MAŁOPOLSKIE	0,359	B	B	A	B	B
MAZOWIECKIE	0,420	A	A	A	A	A
OPOLSKIE	0,262	D	D	D	D	D
PODKARPACKIE	0,238	E	E	E	E	D
PODLASKIE	0,192	F	F	E	E	E
POMORSKIE	0,333	B	B	B	A	B
ŚLĄSKIE	0,379	A	A	C	C	B
ŚWIĘTOKRZYSKIE	0,163	F	F	F	F	F
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	0,211	E	E	E	D	E
WIELKOPOLSKIE	0,329	B	B	C	D	B
ZACHODNIOPOMORSKIE	0,309	C	C	C	A	C

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, przeprowadzonych w 2017 r. pod kierunkiem H. Godlewskiej – Majkowskiej.

TABELA 2. POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA POWIATÓW WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ WYBRANYCH SEKCJI

Powiat	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
	Gospodarka narodowa	Gospodarka narodowa	Przemysł	Handel i naprawy	Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Powiaty						
m. Lublin	0,322	A	A	A	A	A
m. Zamość	0,316	A	A	A	A	A
m. Chełm	0,297	A	A	A	A	A
m. Biała Podlaska	0,258	B	B	B	B	B
łęczyński	0,254	B	C	B	C	C
puławski	0,246	C	B	C	C	C

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, przeprowadzonych w 2017 r. pod kierunkiem H. Godlewskiej – Majkowskiej.

TABELA 3. POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA GMIN WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ WYBRANYCH SEKCJI

Gmina	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
	Gospodarka narodowa	Gospodarka narodowa	Przemysł	Handel i naprawy	Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Gminy miejskie						
Świdnik (m)	0,262	A	A	A	A	A
Lublin (m)	0,258	A	A	A	A	A
Zamość (m)	0,257	A	A	A	A	A
Chełm (m)	0,247	A	A	A	A	A
Kraśnik (m)	0,242	A	A	A	A	A
Puławy (m)	0,241	A	A	A	A	A
Lubartów (m)	0,233	A	A	A	A	A
Łuków (m)	0,232	A	A	A	A	A
Tomaszów Lubelski (m)	0,230	A	A	A	A	A
Radzyń Podlaski (m)	0,219	A	A	A	B	A
Biała Podlaska (m)	0,217	A	A	A	A	A
Biłgoraj (m)	0,212	A	A	A	B	A
Stoczek Łukowski (m)	0,211	A	A	A	A	B
Terespol (m)	0,210	A	A	A	B	B
Rejowiec Fabryczny (m)	0,210	A	A	A	A	B
Włodawa (m)	0,209	B	A	A	B	A
Dęblin (m)	0,207	B	B	B	A	A
Krasnystaw (m)	0,204	B	B	B	B	A
Międzyrzec Podlaski (m)	0,203	B	B	B	B	B
Hrubieszów (m)	0,194	B	B	C	B	B
Gminy wiejskie						
Puchaczów (w)	0,240	A	A	A	A	A
Wólka (w)	0,206	B	B	B	B	B
Lubartów (w)	0,199	B	B	C	C	C
Jastków (w)	0,198	B	B	B	C	C
Końskowola (w)	0,196	B	B	B	B	C
Puławy (w)	0,193	B	B	C	C	C
Terespol (w)	0,191	C	B	B	D	D
Niemce (w)	0,190	C	C	C	C	C
Głusk (w)	0,189	C	C	C	C	B
Łukowa (w)	0,187	C	C	C	C	D
Cyców (w)	0,186	C	C	C	D	D
Strzyżewice (w)	0,185	C	C	C	C	D
Biszcza (w)	0,184	C	C	C	C	D
Konopnica (w)	0,184	C	C	C	C	C

Krasnystaw (w)	0,183	C	C	C	C	C
Potok Górny (w)	0,181	C	C	B	C	D
Rejowiec (w)	0,181	C	C	C	D	D
Chełm (w)	0,180	C	C	C	D	D
Stężycza (w)	0,180	C	C	C	D	D
Janowiec (w)	0,179	C	C	B	C	D
Ludwin (w)	0,179	C	C	B	C	D
Susiec (w)	0,176	C	C	C	D	D
Kraśnik (w)	0,176	C	C	C	C	D
Biłgoraj (w)	0,176	C	C	D	D	D
Markuszów (w)	0,176	C	C	C	D	D
Baranów (w)	0,175	C	C	C	D	E
Księżpol (w)	0,175	C	C	C	D	D
Żyrzyn (w)	0,174	C	C	C	D	D
Niedzwica Duża (w)	0,173	C	C	C	D	D
Gminy miejsko – wiejskie						
Łęczna (m-w)	0,234	A	A	A	A	A
Kazimierz Dolny (m-w)	0,212	A	A	B	C	C
Poniatowa (m-w)	0,206	B	B	A	A	B
Janów Lubelski (m-w)	0,200	B	B	A	B	B
Opole Lubelskie (m-w)	0,189	C	C	B	C	C
Ryki (m-w)	0,188	C	C	C	C	C
Parczew (m-w)	0,187	C	C	C	C	C
Bełżyce (m-w)	0,183	C	C	C	C	C
Józefów (m-w)	0,180	C	C	B	C	D
Krasnobród (m-w)	0,180	C	C	C	C	D
Nałęczów (m-w)	0,179	C	C	C	C	C
Zwierzyniec (m-w)	0,173	C	C	C	C	D

(m) – gmina miejska, (w) – gmina wiejska, (m-w) – gmina miejsko-wiejska

Źródło: jak do tab. 1.

Uwaga: wszystkie wskaźniki w raporcie zostały policzone w oparciu o najbardziej aktualne dane z Banku Danych Lokalnych (2017).

TABELA 4. EFEKTY FUNKCJONOWANIA SPECJALNYCH STREF EKONOMICZNYCH NA KONIEC 2016 R.

Nazwa SSE	Powiat, gmina	Skumulowane nakłady inwestycyjne w mln zł	Liczba nowych i utrzymanych miejsc pracy	Sektory wiodące (co najmniej 20% udziału w nowych inwestycjach)
Mielecka	Powiat bialski, Międzyrzec Podlaski (m)	1,75	-	artykuły spożywcze
Mielecka	Powiat radzyński, Radzyń Podlaski (m)	27,11	81	pozostałe wyroby
Pomorska	Powiat m. Biała Podlaska, Biała Podlaska (m)	-	-	brak inwestycji
Mielecka	Powiat chełmski, Rejowiec Fabryczny (w)	0,26	-	wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
Tarnobrzeka	Powiat hrubieszowski, Horodło (w)	-	-	brak inwestycji
Mielecka	Powiat krasnostawski, Krasnystaw (m)	-	-	brak inwestycji
Tarnobrzeka	Powiat tomaszowski, Tomaszów Lubelski (m)	-	-	brak inwestycji
Tarnobrzeka	Powiat tomaszowski, Tomaszów Lubelski (w)	-	-	brak inwestycji
Mielecka	Powiat m. Chełm, Chełm (m)	15,17	20	wyroby z gumy i tworzyw sztucznych
Mielecka	Powiat m. Zamość, Zamość (m)	31,62	75	drewno i wyroby z drewna i korka, z wyłączeniem mebli; wyroby ze słomy i materiałów w rodzaju stosowanych do wyplatania
Tarnobrzeka	Powiat janowski, Janów Lubelski (m-w)	1,95	-	wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Mielecka/ Tarnobrzeka	Powiat kraśnicki, Kraśnik (m)	11,78	24	produkcja pozostałego sprzętu transportowego
Mielecka	Powiat lubartowski, Lubartów (m)	12,30	9	usługi poligraficzne i usługi reprodukcji zapisanych nośników informacji, wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
Tarnobrzeka	Powiat łukowski, Łuków (m)	38,85	54	artykuły spożywcze
Tarnobrzeka	Powiat łukowski, Łuków (w)	-	-	brak inwestycji

Atrakcyjność inwestycyjna regionów 2017

Tarnobrzeska	Powiat opolski, Poniatowa (m-w)	-	-	brak inwestycji
Starachowicka	Powiat puławski, Puławy (m)	527,38	112	chemikalia i wyroby chemiczne
Starachowicka	Powiat puławski, Puławy (w)	-	-	brak inwestycji
Tarnobrzeska	Powiat rycki, Ryki (m-w)	-	-	brak inwestycji
Mielecka	Powiat m. Lublin, Lublin (m)	823,83	2 276	artykuły spożywcze, wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Gospodarki.

TABELA 5. WYKAZ UCZELNI WYŻSZYCH, WYDZIAŁÓW ORAZ PRZYZNANYCH KATEGORII PRZEZ MINISTERSTWO NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

Nazwa szkoły	Kategoria MNiSW
Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II w Lublinie	A – Wydział Filozofii
	A – Wydział Teologii
	A – Wydział Nauk Społecznych
	B – Wydział Nauk Humanistycznych
	B – Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji
	C – Wydział Zamiejscowy Prawa i Nauk o Gospodarce w Stalowej Woli
	C – Wydział Biotechnologii i Nauk o Środowisku
	C – Wydział Matematyki, Informatyki i Architektury Krajobrazu
Lubelska Szkoła Wyższa w Rykach	b.d.
Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej	A – Wydział nauk ekonomicznych i technicznych
	B – Wydział nauk o zdrowiu i nauk społecznych
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Szymona Szymonowicza w Zamościu	b.d.
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie	b.d.
Politechnika Lubelska	A – Wydział Budownictwa i Architektury
	A – Wydział Elektrotechniki i Informatyki
	A – Wydział Mechaniczny
	A – Wydział Inżynierii Środowiska
	B – Wydział Podstaw Techniki
	B – Wydział Zarządzania
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie Uniwersytet Medyczny w Lublinie	A – Wydział Chemii
	B – Wydział Artystyczny
	B – Wydział Humanistyczny
	B – Wydział Prawa i Administracji
	B – Wydział Filozofii i Socjologii
	B – Wydział Politologii
	B – Wydział Pedagogiki i Psychologii
	B – Wydział Biologii i Biotechnologii
	B – Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej
	B – Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki
	B – Wydział Ekonomiczny
Uniwersytet Medyczny w Lublinie	A+ – Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Analityki Medycznej
	A – II Wydział Lekarski z Oddziałem Anglojęzycznym
	C – Wydział Nauk o Zdrowiu

	B – I Wydział Lekarski z Oddziałem Stomatologicznym
Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie	A – Wydział Nauk o Żywności i Biotechnologii
	B – Wydział Medycyny Weterynaryjnej
	B – Wydział Inżynierii Produkcji
	B – Wydział Biologii, nauk o zwierzętach i biogospodarki
	B – Wydział Agrobiotechnologii
	B – Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu
Wyższa Szkoła Biznesu i Administracji w Łukowie	b.d.
Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie	C – Wydział administracji i ekonomii
	C – Wydział pedagogiki i psychologii
	C – Wydział transportu i informatyki
Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna im. J. Zamoyskiego w Zamościu	b.d.
Wyższa Szkoła Nauk Społecznych z siedzibą w Lublinie	b.d.
Wyższa Szkoła Oficerska Sił Powietrznych	C – Wydział Lotnictwa
	B – Wydział Bezpieczeństwa Narodowego i Logistyki
Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie	b.d.
Wyższa Szkoła Społeczno-Przyrodnicza im. Wincentego Pola w Lublinie	b.d.
Wyższa Szkoła Stosunków Międzynarodowych i Komunikacji Społecznej w Chełmie	b.d.
Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Zamościu	B – Wydział Zarządzania i Administracji
	C – Wydział Fizjoterapii i pedagogiki
Akademia Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie, oddział w Białej Podlaskiej	B – Wydział Wychowania Fizycznego i Sportu w Białej Podlaskiej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Wyniki kompleksowej oceny jakości działalności naukowej lub badawczo-rozwojowej jednostek naukowych 2017 (http://www.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2017_10/ca19d390d520ad9a37d6f2ba7c8499e4.pdf) (dostęp: 07.11.2017)

Korekta raportu: Paulina Mechło

Redaktor pomocniczy: Wojciech Sabat